

Komentář k hodnocení výsledků v Modulu 1

Odborný panel 5. Social Sciences

Zpracovala místopředsedkyně Odborného panelu: doc. Mgr. Radka Dudová, Ph.D.

Dne: 16. 7. 2021

Shrnutí

- V roce 2021 bylo v panelu 5 Social Sciences hodnoceno celkem 445 výsledků přihlášených výzkumnými organizacemi v roce 2020. To je o 45 více než v předchozím roce, tedy **10% nárůst počtu přihlášených výsledků**.
- Průměr hodnocení za celý Panel 5 Social Sciences byl 3,16. **Průměr hodnocení za celý panel se významně neliší od výsledků loňského hodnocení**. Výsledky hodnocené podle kritéria přínos k poznání dosáhly stejně jako v roce 2020 průměrného hodnocení 2,9 a podle kritéria společenské relevance 3,6 (v roce 2020 to bylo 3,7).
- Poměr špičkových výsledků přihlášených v tomto kole byl podobný jako v kole předchozím (5 % z hodnocených výsledků). **Co se týče excelentních výsledků, došlo v tomto roce o další navýšení na 22 %** (z 13,8 % v roce 2019 a 18 % v roce 2020).
- **Výsledky hodnocené jako špičkové byly v 11 z celkových 20 případů výsledky bibliometrizované** – články publikované v prestižních časopisech spadajících do Q1, výjimečně Q2. Špičkové monografie byly publikovány v angličtině v prestižních zahraničních nakladatelstvích (Palgrave, Routledge, Springer), s výjimkou Fordu Law, kde převažovaly české výsledky. V naprosté většině se jednalo o výsledky hodnocené podle kritéria přínosu k poznání.
- Podíl podprůměrných výsledků zůstává víceméně stabilní: v roce 2021 to bylo 13,3 % přihlášených výsledků, v roce 2020 to bylo 16,5 % a v roce 2019 14,2 %. Největší podíl podprůměrných výsledků byl vykázán ve Fordu Education (25 %) a ve Fordu Economics and Business (23 %), vždy primárně v hodnocení podle kritéria společenské relevance.
- Důvodem pro hodnocení jako „podprůměrný“ bylo i letos kromě nedostatečné vědecké kvality výsledku také poměrně **často nenaplnění definice výsledku výzkumu a vývoje**, absentující odkaz na úložiště obsahující příslušný výsledek s bezplatným přístupem, nebo absentující zdůvodnění zvoleného kritéria hodnocení výsledku.
- Podobně jako v předchozích letech **dosahovaly výsledky hodnocené podle kritéria Přínos k poznání lepšího hodnocení než výsledky hodnocené podle kritéria Společenská relevance**. Obecně bylo k hodnocení podle kritéria Společenská relevance přihlášeno méně výsledků (41 %).
- U přibližně čtvrtiny výsledků přihlášených do hodnocení podle společenské relevance nelze reálně očekávat vůbec žádné „uplatnění v oblastech veřejného zájmu“. To je částečně způsobeno nízkou kvalitou výsledků zasílaných do hodnocení podle tohoto kritéria, ale také obtížností reálně prokázat společenskou relevanci v sociálních vědách, špatným zařazením výsledků do kategorie hodnocení přihlašujícími organizacemi a nedostatečnou argumentací společenského významu výsledku v průvodním textu. **Hodnocení podle společenské relevance je hůře uchopitelné a výzkumné organizace k němu přiřazují různorodější výsledky**.

- **Úspěšnost bibliometrizovaných výsledků byla ve vzdáleném hodnocení rámcově vyšší než úspěšnost nebibliometrizovaných výsledků.** Podíl bibliometrizovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení se ale lišil podle podoborů. Hodnotitelé ve svých posudcích obecně ve značné míře přihlíželi k prestiži a umístění časopisů, ve kterých byly bibliometrizované výsledky publikovány. Nebylo to ale hlavním kritériem, prestiž a vysoký IF časopisu nezaručovaly vynikající hodnocení. Bibliometrizované výsledky převažovaly a byly úspěšné u kritéria přínosu k poznání, které zastupuje základní výzkum.
- **Nadále přetrvává problém s (ne)responzivitou některých hodnotitelů.** Někteří hodnotitelé nezpracovali ani jeden posudek, i když byli osloveni ve vyšších jednotkách případů.
- Oproti minulým letům se zlepšila kalibrace hodnotitelů, ačkoli se stále objevují výsledky s velmi rozdílným hodnocením. Jedná se ale většinou o případy, kdy je výstup jedním z hodnotitelů hodnocen velmi nízko na základě formálních nedostatků, které druhý hodnotitel neodhalí.
- Většina předložených výsledků i v letošním kole hodnocení trpěla **nedostatečným či nekvalitním odůvodněním předložení výsledku ze strany předkládajících organizací.** Až na výjimky předkládající organizace také nevyjasňují přínos jejich vlastní organizace v případě kolektivních výsledků více organizací.

Doporučení:

- *Vyjasnit a upřesnit hodnocení podle kritéria společenské relevance. Reálný dopad na společnost je v sociálních vědách poměrně obtížné hodnotit, zvláště probíhá-li hodnocení pouhé dva roky po uplatnění výsledku. Toto kritérium je špatně srozumitelné jako pro nominující výzkumné organizace, tak pro hodnotitele. Problematické jsou zejména výsledky typu databáze, výzkumné zprávy vypracované na objednávku ministerstev, či aplikace.*
- *Sjednotit postup garantů ohledně toho, kdy je možné použít známku N – nehodnoceno – zejména jaký postup volit v případech, kdy nominace vůbec nesplňují kritéria vědeckého výsledku, nespádají ani vzdáleně do daného Fordu ani Panelu, případně na nich organizace, která je vykazala, má jen marginální podíl.*
- *Jednoznačně komunikovat výzkumným organizacím, co lze podle Metodiky 2017+ pokládat za výsledek vědy a výzkumu (a že to není totožné s definicí výsledku pro RIV).*
- *Vytvořit manuál či check-list pro organizace s přesnými požadavky pro přihlašování výsledků: nutnost podrobného zdůvodnění významu či společenského přínosu výsledku dle vybraného kritéria; potřeba vysvětlení podílu organizace na výsledku; nutnost vložení celého textu či všech podkladů k výsledku do aplikace atd.*
- *Vyřadit z databáze hodnotitele, kteří nereagují na žádosti o posudky a zařadit hodnotitele nové. Cestou může být oslovení hodnotitelů před započítáním hodnocení, při kterém bude ověřena jejich ochota a připravenost spolupracovat, a hodnotitelé by pak deklarovanou ochotu mohli vnímat jako určitý závazek.*
- *Cíleně vyhledávat kvalitní hodnotitele pro specifické podobory, ve kterých stále chybí.*
- *Doplnit funkce aplikace SKV tak, aby bylo možné filtrovat i podle výsledné známky a podle druhu výsledku, zejména odlišit bibliometrizované výsledky od*

nebibliometrizovaných. Případně dodat tabulku s těmito daty v Excelu ještě před vypracováním výsledné zprávy.

Metodika hodnocení M 17+ v roce 2020/2021

V rámci vzdáleného hodnocení (Modulu 1) dle Metodiky 17+ byly na jaře 2021 hodnoceny vybrané výsledky vědy a výzkumu přihlášené výzkumnými organizacemi s rokem uplatnění 2015-2019. Do hodnocení je možné přihlásit pouze výsledky zařazené do RIV, a zároveň výsledky, které ještě nebyly hodnocené v předchozích letech. Převažovaly proto výsledky uplatněné v roce 2019. Instituce přihlašovaly do hodnocení jeden výsledek jakéhokoliv typu na každých započatých 10 mil. Kč z částky na “dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace” (DKRVO) přidělené v roce 2020. Pro posílení hodnocení v oblasti aplikovaných a společenských a humanitních (SSHA) věd mohly v tomto roce stejně jako v předchozím výzkumné organizace (VO) přidat ještě další „nebibliometrizovatelné“ výsledky (max. do 5 % jejich roční produkce). Tím mělo být zabezpečeno posílení hodnocení takových vědeckých výsledků, o kterých lze legitimně rozhodovat pouze formou peer review. Pokud organizace nenaplnily minimální kumulativní počet 10 kusů výsledků od počátku hodnocení, byl jejich počet doplněn.

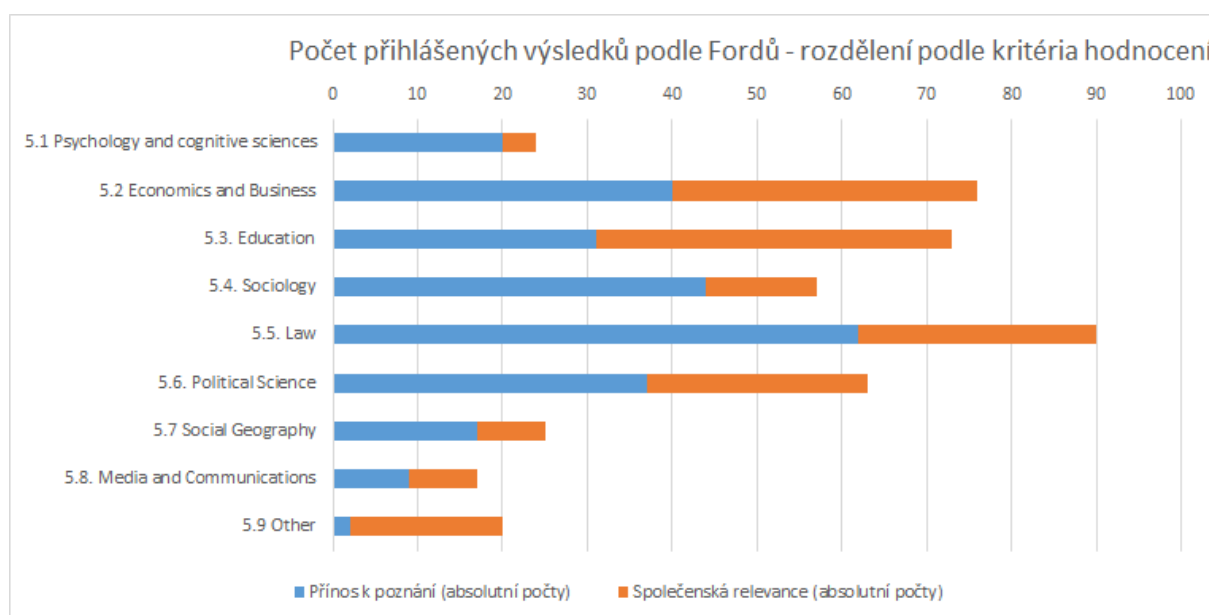
Metodika 17+ vyžaduje, aby výběr výsledků a určení kritéria posouzení odpovídaly zaměření instituce a představovaly nejlepší výsledky, které jsou v RIV touto výzkumnou organizací evidovány. Výzkumné organizace samy určily, zda jimi přihlášený výsledek bude posouzen buď podle kritéria „přínos k poznání“ nebo podle kritéria „společenská relevance“, a toto rozhodnutí měly zdůvodnit.

Výsledky byly nahrány do aplikace SKV a v rámci procesu hodnocení odeslány minimálně dvěma vzdáleným hodnotitelům, kteří jim přidělili známku na stupnici 1-5 a vypracovali posudky. Pokud se přidělené známky lišily, o výsledné známce rozhodoval garant pro vzdálené hodnocení daného podoboru (Fordu). Panel 5 Social Sciences se skládá z devíti Fordů: 5.1. Psychology and cognitive sciences, 5.2 Economics and Business; 5.3 Education; 5.4. Sociology; 5.5. Law; 5.6. Political Science; 5.7. Social and economic geography; 5.8 Media and communications; a 5.9. Other social sciences.

Celkový počet hodnocených výsledků a výsledky hodnocení

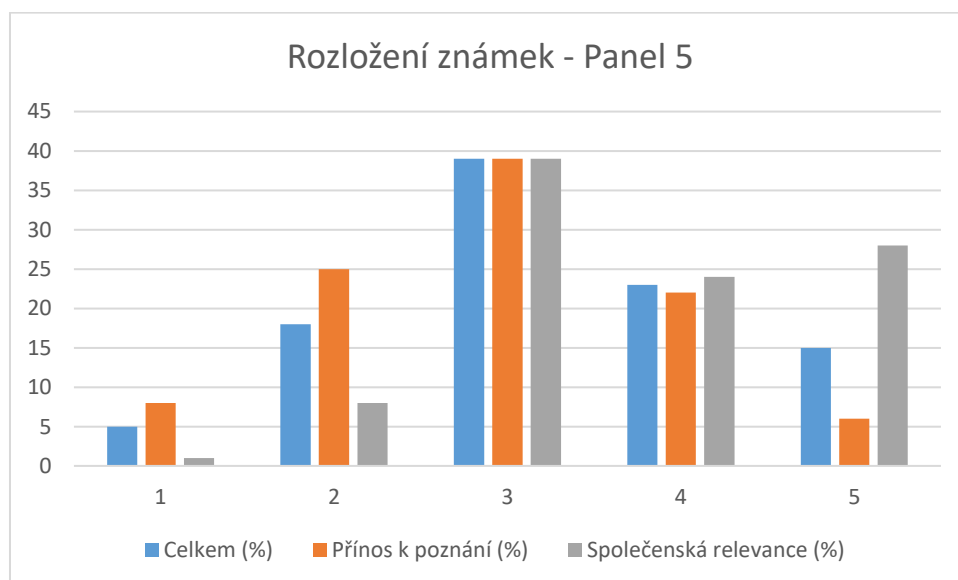
Celkem bylo v Panelu 5 – Social Sciences ve vzdáleném hodnocení probíhajícím v roce 2021 (tj. převážně výsledků uplatněných v roce 2019) hodnoceno 445 výsledků. To je o 45 více než v předchozím roce. Nejvíce přihlášených výsledků patřilo stejně jako v předchozích letech do podoboru 5.5. Law (90), což odpovídá tomu, že publikování v daném oboru se zaměřuje právě spíše na výsledky nebibliometrizované. Naopak ve Fordech Media and Communication, Other Social Sciences, Psychology a Social and Economic Geography bylo přihlášeno k hodnocení jen okolo dvaceti výsledků (viz Graf 1).. Nízký počet nominací daného oboru může být daný jednak jeho malou velikostí v rámci VO, případně nedostatkem kvalitních publikací daného oboru v rámci VO. Strategie VO k nominování publikací jsou však velmi různorodé a je obtížné dělat z počtu nominací v oborech nějaké závěry.

Graf 1

Průměr hodnocení za celý Panel 5 Social Sciences byl 3,16. Výsledky hodnocené podle kritéria přínos k poznání dosáhly stejně jako v roce 2020 průměrného hodnocení 2,9 a podle kritéria společenské relevance 3,6 (v roce 2020 to bylo 3,7). Nejčastější známkou bylo podobně jako v minulých letech hodnocení 3, což odpovídá "výsledku, který je z hlediska originality, významu a obtížnosti získání mezinárodně uznávaný" (podle kritéria přínosu k poznání), nebo "výsledku na velmi dobré úrovni, jehož využití v praxi přinese změnu s ekonomickým dopadem na českém trhu nebo změnu s dopadem na společnost" (podle kritéria společenské relevance) (viz Graf 2).

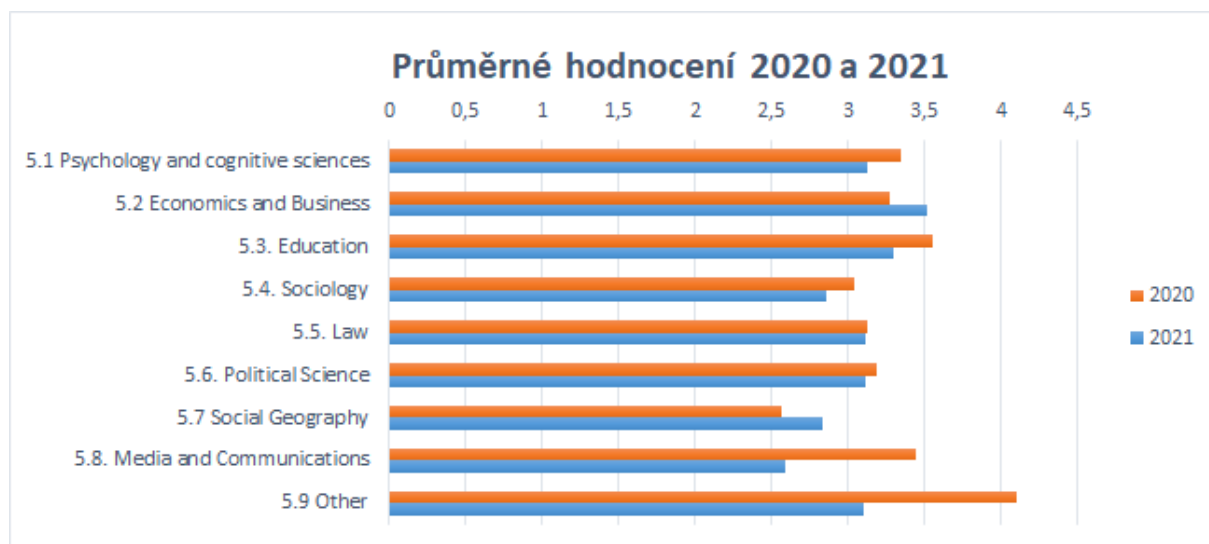
Graf 2

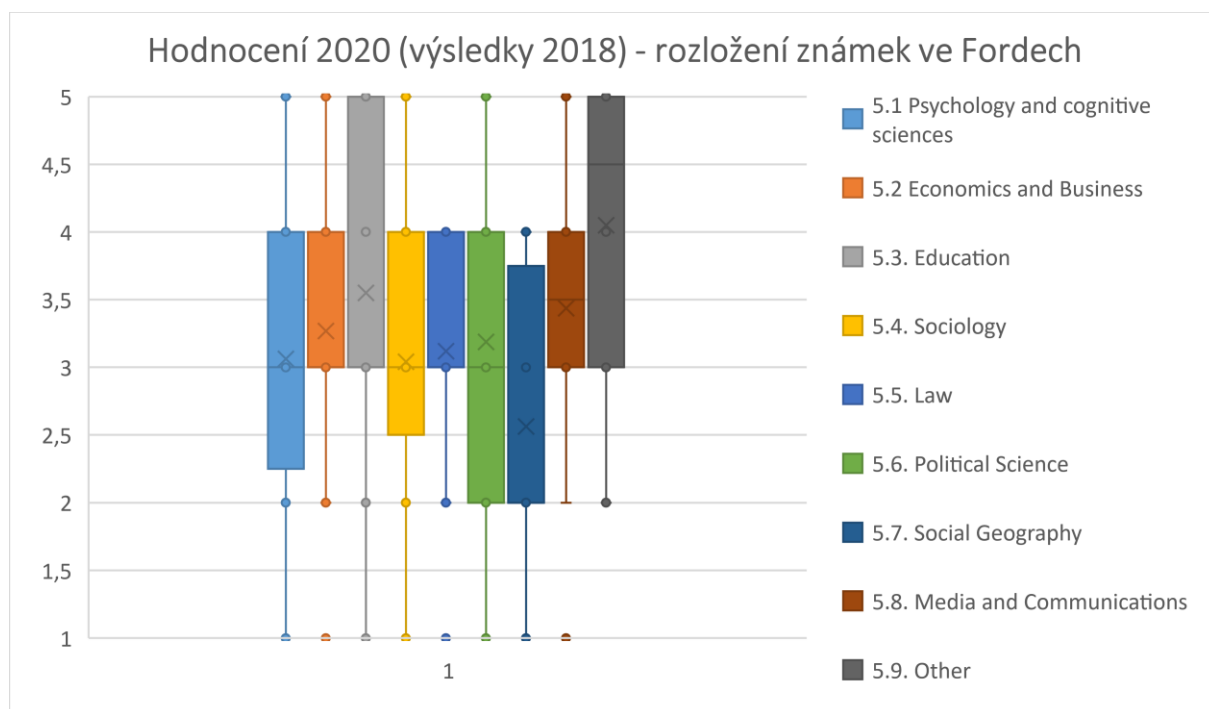
Co se týče výsledného hodnocení, stejně jako v minulých letech panovaly mezi podobory značné rozdíly (viz Grafy 3, 4, a 5).. Negativně v tomto roce vyčníval Ford 5.2. Economics and Business; zejména kvůli nízkým dosaženým hodnocením u výsledků hodnocených podle kritéria společenské relevance (průměr 4; celkový průměr 3,5). Nejlépe na tom naopak byl

Ford 5.8. Media and Communications, kde průměrná známka dosáhla 2,6. V ostatních Fordech se pohybovala okolo hodnoty 3. Oproti loňskému roku došlo v 5 oborech ke zlepšení průměru výsledných známek (Psychology, Education, Sociology, Media and Communication, Other). To může být důsledkem toho, že výzkumné organizace hlásily do hodnocení kvalitnější výsledky nebo výsledky, které měly větší šanci na lepší hodnocení (zejména bibliometrizované výsledky). Ve dvou oborech došlo naopak ke zhoršení: Economics and Business a Social and Economic Geography. Průměr se víceméně nezměnil u Fordů Law a Political Science.

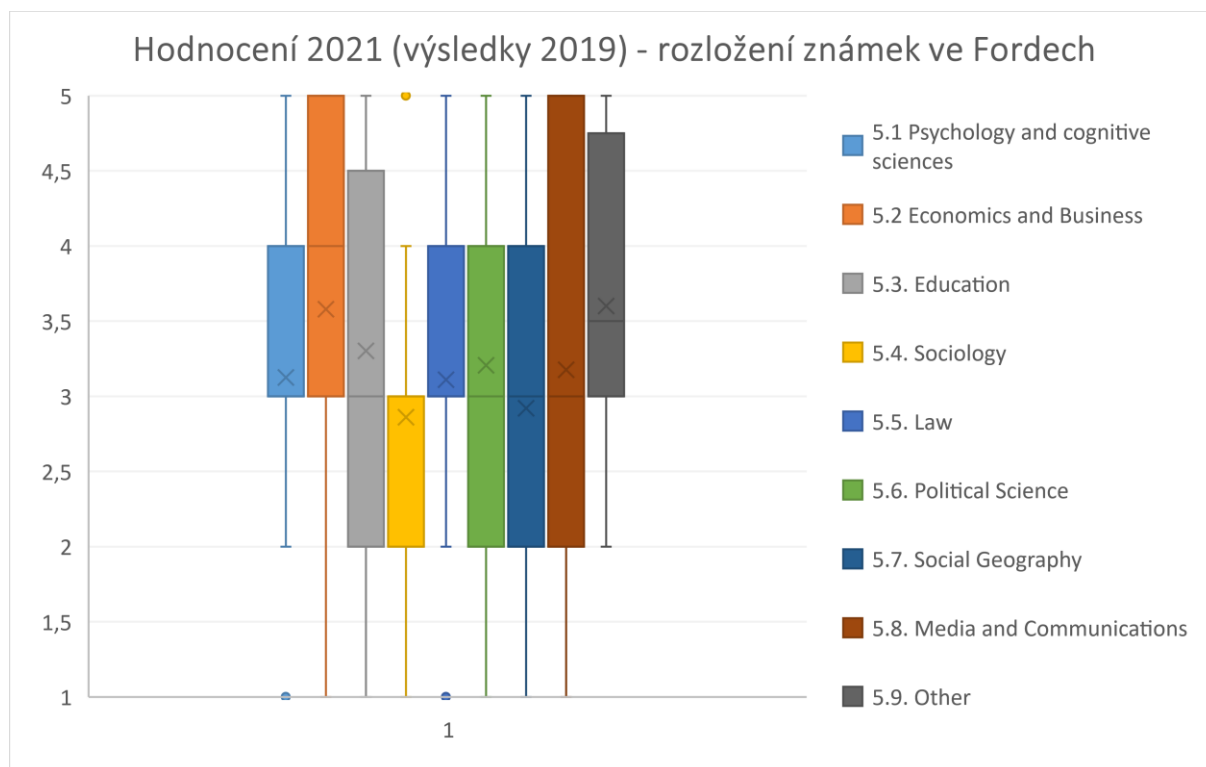
Graf 3

Graf 4

Graf 5

Špičkové (world-leading) výsledky

Výsledky hodnocené jako špičkové (world-leading) byly v 11 z celkových 20 případů výsledky bibliometrizované – články publikované v prestižních časopisech spadajících do Q1, výjimečně Q2. V šesti případech z celkových 20 byly jako špičkové hodnoceny monografie a ve dvou případech byla hodnocena jako špičková kapitola (viz tabulka). Špičkové monografie byly publikovány v angličtině v prestižních zahraničních nakladatelstvích (Palgrave, Routledge, Springer), s výjimkou Fordu Law, kde převažovaly české výsledky. Hodnocení u špičkových výsledků se opíralo o kvalitu výsledku, ale také o prestiž publikace, která určuje, zda má publikace mezinárodní dosah (opět kromě Fordu Law, kde je mezinárodní přesah v mnoha případech irelevantní), a o míru a kvalitu vědeckého ohlasu dané publikace. V naprosté většině se jednalo o výsledky hodnocené podle kritéria přínosu k poznání, s výjimkou tří výsledků přihlášených ve Fordu Law, jednoho výsledku ve Fordu Education a jednoho výsledku ve Fordu Media and Communications.

Vzhledem k loňskému roku byl v roce 2021 poměr špičkových výsledků podobný (5 % z hodnocených výsledků). Co se týče excelentních výsledků, došlo v tomto roce o další navýšení na 22 % (z 13,8 % v roce 2019 a 18 % v roce 2020). Důvodem je pravděpodobně právě možnost přihlašovat do vzdáleného hodnocení bibliometrizované výsledky, které mohou představovat „to lepší“ z produkce většiny společenských věd, respektive hodnocení takových výsledků je obvykle vyšší, což může mít různorodé důvody (kromě vyšší kvality také třeba větší jednoduchost hodnocení kvality výstupu v Q1 časopise). Vyšší podíl špičkových výsledků vzhledem k celkovému počtu přihlášených výsledků byl vykázan ve Fordu Media and Communications (12 %), Education (7 %) a Sociology (7 %).

V rámci Fordu 5.2. Economics and Business byly všechny čtyři špičkové výsledky přihlášeny do hodnocení Národohospodářským ústavem AV ČR, v. v. i. Ve všech případech se jednalo o výsledky typu J – recenzovaný odborný článek, přihlášené podle kritéria přínosu k poznání. To koresponduje s tradičním chápáním ekonomie spíše jako „časopisecké vědy“. Podobně

patřily do této kategorie i špičkové výsledky vykázané v rámci Fordu Psychology a většina v rámci Fordu Education. V dalších Fordech (Sociology, Political Science, Social and Economic Geography) byly mezi špičkovými výsledky jak výsledky bibliometrizované, tak odborné monografie či kapitoly. Naopak Ford Law se ve své publikační praxi od ostatních Fordů v rámci 5. vědního panelu liší tím, že se zaměřuje na monografické práce vázané k lokálnímu kontextu, které jsou také hodnocené jako špičkové.

Tabulka 1: Špičkové výsledky

Název	autor	VO	druh	kritérium	Výběr ze zdůvodnění
5.1. Psychology					
Czech 23-month-olds use gender agreement to anticipate upcoming nouns	Smolík, Filip; Bláhová, Veronika	Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.	J IF = 2,424	PP	Vynikající výstup popisující jazykovou akvizici dětí raného věku se zaměřením na české prostředí. Výzkum rozlišení a využití specifikace pohlaví při práci s českou větou přináší ojedinělý a významný poznatek do komplexu informací o jazykové akvizici z pohledu vývojové psychologie, se zaměřením na skupinu dětí kolem druhého roku věku. Kvalita výstupu je potvrzena i skutečností, že výstup byl publikován ve vědeckém časopise, který je hodnocen v prvním kvartilu s poměrně vysokým impakt faktorem - s přihlédnutím k humanitnímu oboru.
5.2. Economics and Business					
Discrete actions in information-constrained decision problems	Junehyuk, Jung; Jeong Ho, Kim; Matějka, Filip; Sims, Christopher	Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.	J IF = 4,890	PP	Jedná se o výsledek v podobě článku uveřejněného v jednom z nejprestižnějších ekonomických časopisů vůbec, Review of Economic Studies. Jedním ze spoluautorů článku, věnovaného omezeným zdrojům lidské pozornosti a dopadům na ekonomické chování, je nositel tzv. Nobelovy ceny za ekonomii, prof. Christopher Sims. Článek získal již citace ze špičkových mezinárodních ekonomických časopisů a na jeho tvorbě se výrazně podílel renomovaný tuzemský výzkumník z Národohospodářského ústavu AV ČR, doc. Filip Matějka, mj. řešitel grantu European Research Council.
Can war foster cooperation?	Bauer, Michal; Blattman, Christopher; Chytilová, Julie; Henrich, Joseph; Miguel, Edward; Mitts, Tamar	Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.	J IF= 9,912	PP	Jedná se o výsledek v podobě článku uveřejněného ve velmi prestižním ekonomickém časopise, Journal of Economic Perspectives, v němž lze publikovat pouze na pozvání a daří se to pouze skutečným špičkám oboru. Článek je v databázi Web of Science označen jako vysoce citovaný a obdržel již řadu citací z prestižních ekonomických i politologických časopisů. Na vzniku článku se významnou měrou podíleli doc. Michal Bauer a doc. Julie Chytilová, přední tuzemští výzkumníci na rozvojovou, behaviorální a experimentální ekonomii působící na Národohospodářském ústavu AV ČR a zabývající se terénním výzkumem v chudých zemích Asie, Afriky a Evropy.
					Jedná se o výsledek v podobě článku uveřejněného v jednom z nejprestižnějších ekonomických časopisů vůbec, American Economic Review.

Taxpayer confusion: evidence from the child tax credit	Feldman, Naomi E.; Katuščák, Peter; Kawano, Laura	Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.	J IF= 5,80	PP	Článek je významným příspěvkem k empirickému výzkumu toho, jak domácnosti vnímají zdanění svých příjmů, a jeho mezinárodní význam dokládá i řada citací ze špičkových zahraničních ekonomických časopisů. Jedním z výzkumníků, kteří se na vzniku článku významně podíleli, je dr. Peter Katuščák, přední mezinárodní odborník na veřejnou, behaviorální a experimentální ekonomii, držitel několika prestižních domácích i zahraničních ocenění.
Manipulation of procurement contracts: evidence from the introduction of discretionary thresholds	Palguta, Ján; Pertold, Filip	Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.	J IF= 5,80	PP	Jedná se o výsledek v podobě článku uveřejněného v jednom z vysoce prestižních ekonomických časopisů, American Economic Journal: Economic Policy, vydávaném Americkou ekonomickou asociací. Článek je jednou z prvních detailních kvantitativních studií o výběru a manipulaci veřejných zakázek, jež vychází z velkého množství tuzemských dat, a o jeho vlivu na tuzemskou i mezinárodní odbornou komunitu svědčí několik desítek obdržených citací, včetně citací ve velmi respektovaných časopisech. Oba autoři článku náleží mezi přední tuzemské ekonomy věnující se veřejné ekonomii a aplikované mikroekonomii, s bohatými zkušenostmi ze zahraničí.
5.3. Education					
Using process mining to analyze students' quiz-taking behavior patterns in a learning management system	Juhaňák, Libor;Zounek, Jiří;Rohlíková, Lucie	MU FF; ZU v Plzni PF	J IF 5,003	PP	Předložený výsledek je z hlediska originality a významu na špičkové světové úrovni. O této skutečnosti svědčí fakt, že byl publikován v časopise Computers in Human Behavior (IF 5.003, SJR: 2.173, Q1 v Psychology, Human Computer Interaction i Arts and Humanities). Text přináší zásadní poznatky využitelné v oblasti pedagogiky, ale i psychologie a dalších disciplín, o čemž svědčí i aktuální počet citací v databázi WoS (14) a Scopus (20). Podstatný přínos vnímám z hlediska metodologie, protože je aplikováno inovativní řešení. Potenciál textu ještě zvyšuje aktuální celosvětová situace spojená s pandemií koronaviru a s nutností distančního vzdělávání.
Enhancing the Cross-Cultural Comparability of Self-Reports Using the Overclaiming Technique: An Analysis of Accuracy and Exaggeration in 64 Cultures	Voňková, Hana;Papajoanu, Ondřej;Štípek, Jiří	UK PedF	J IF 2,012	PP	Jedná se výzkumnou studii, která se opírá o sekundární data z mezinárodního šetření PISA 2012 a získané údaje pocházejí z 64 zemí. Použitá metoda se týká dlouho známého metodologického problému, kdy respondenti zkreslují své odpovědi v dotaznících tak, aby výsledky byly sociálně žádoucí a nevrhaly špatní světlo na respondenta samotného. Nově použitý postup se označuje jako "overclaiming". Článek byl publikován v angličtině v časopise Journal of Cross-Cultural Psychology. (impakt faktor 2,012) a už má 11 citací.
Assessment of the influence of adaptive	Hubálovský, Štěpán;Hubálovská,	UHK PF	J IF 5.696	PP	Předložený příspěvek představuje publikace ve špičkovém zahraničním časopise. Tato studie se zaměřuje na velice aktuální téma. V rámci

E-learning on learning effectiveness of primary school pupils	Marie;Musílek, Michal				experimentálního designu je pozornost věnována nejmodernějším pedagogickým postupům založeným na e-learningu a adaptivních postupech. Jak sami autoři zdůrazňují, důležitost studie je dále akcentována aktuální situací vyžadující distanční postupy vzdělávání, a to i žáků a studentů relativně nízkého věku, u kterých je zvýšené riziko narušení vzdělávacího procesu vlivem absence kontaktní výuky.
Shedding the content: semantics of teaching burdened by didactic formalisms	Janík, Tomáš;Slavík, Jan;Najvar, Petr;Janíková, Marcela	MU PedF	J IF 1,484	SR	Článek shrnuje důležité výsledky dílčích empirických výzkumů, které vedou výzkumný tým ke komplexním a obecným závěrům ohledně "kultury" učení. Studie jasně poukazuje na nebezpečí, která hrozí pro výsledky učení při didaktickém formalismu. Ukazuje způsoby, jak dosáhnout toho, aby při procesu učení nenastávaly situace "ohrožení" a didaktické dezintegrace pramenící z didaktického formalismu.
5.4. Sociology					
Does Work Make Mothers Happy?	Dana Hamplová	SOÚ AV ČR, v.v.i.	J IF= 20335	PP	Jde o výbornou, sofistikovanou sociologickou analýzu aktuálního společenského tématu ve špičkovém oborovém časopise. Promlouvá k významnému tématu současné doby (potenciální konflikt mezi prací a rodinou). Využití komparativních kvantitativních dat umožňuje inovativní statistické postupy pro (částečnou) eliminaci možné endogeneity a nabízí tak nové výsledky k často diskutovanému tématu. Stať přitáhla bezprostředně po zveřejnění nebývalou pozornost akademickou (počet citací je vzhledem ke stáří textu vysoký, jde o citace ve významných časopisech) i neakademickou (citace v mezinárodních médiích).
Traditional agriculture as cultural heritage. Forgotten agroforestry practices recorded in textual part of 19th century tax records	Krčmářová, Jana;Arnold, Martin	UK FHS	C Springer	PP	Text představuje dle mého soudu špičkový vědecký výsledek. Stojí za ním důkladný, rozsáhlý a systematický výzkum originálních a dosud nevyužívaných pramenů. Dospívá k inovativním závěrům, které mění pohled na historii zemědělství v českých zemích, a poukazuje na roli paměti a zapomínání v hospodářské historii. Je publikován v zahraniční publikaci vydané u prestižního nakladatelství, která shromažďuje světově špičkové výsledky výzkumu v oblasti environmentální historie.
For the people, by the people? The Czech radical and populist right after the refugee crisis	Císař, Ondřej;Navrátil, Jiří	UK FHS	C Routledge	PP	Jedná se o kapitolu, publikovanou v knize koeditované autorem kapitoly. Kniha samotná byla vydána u špičkového nakladatelství a představuje současný stav poznání daného fenoménu (radikálně pravicových politických sil) v mezinárodním kontextu. Posuzovaná kapitola je případovou studií z České republiky, která díky svému záběru a zpracovanosti představuje významný vědecký přínos. To, že je více popisná než analytická, je vyváжено

					autorovým přínosem v závěru celé knihy, kde představuje vlastní analytický rámec a interpretaci.
Informal practices and the street-level construction of migrant deportability: Chechen refugees and local authorities in Polish accommodation centres for asylum seekers	Šípoš, Michal	Etnologický ústav AV ČR, v. v. i.	J IF= 3,116	PP	Článek se zabývá ne příliš prozkoumaným a zároveň aktuálním tématem migračního režimu (či "režimu deportability") a přináší nové poznání v oblasti "konstrukce ilegality" uprchlíků, a to na skupině a v regionu střední a východní Evropy, v zemi, která se relativně nedávno stala součástí evropského prostoru. Důsledně pracuje s existující literaturou k tématu a obohacuje ji o nové poznání. Je založen na důkladném etnografickém výzkumu - dlouhodobém zúčastněném pozorování doplněném o cca 70 interview. Článek byl publikován v (z hlediska oboru) prestižním zahraničním časopise a oceněn cenou za nejlepší PhD. výzkumnou práci v oboru sociálních a humanitních věd.
5.5. Law					
Přiměřenost peněžité sankce k majetku pachatele	Drápal Jakub	PF UK	B Walters Kluwer	SR	Předložený výsledek se zabývá tématem přiměřenosti peněžité sankce vůči majetku pachatelů. I když se jedná vědecký výsledek, který je redakčně upravený pro komerční publikaci, je jasně a logicky metodologicky vystavěn a dobře vyargumentován. Oba hodnotitelé se shodují v tom, že přístup autora je ojedinělý i v celosvětovém měřítku a otevírá nové perspektivy v oblasti trestání.
La protection de la biodiversité marine en droit international : a la recherche d'un cadre d'harmonisation d'une réglementation disparate	Žákovská Karolina	PF UK	B UK PF	SR	Předložená monografie kriticky mapuje ochranu mořské biodiverzity v současném mezinárodním právu a na tomto základě formuluje principy, na kterých by mohla být stávající mezinárodní úprava, která je roztržitá, rozvinuta do ucelenější a účinnější podoby. Souhlasím s oběma hodnotiteli, že jde o mimořádně kvalitní a v kontextu české i zahraniční produkce ojedinělé zpracování problematiky, které má význam nejen pro právo životního prostředí a jeho ochranu, ale rovněž pro nauku mezinárodního práva veřejného. S ohledem na hloubku zpracování a geopolitické důvody (význam mořských zdrojů zejména z hlediska pobřežních států), může mít předložená monografie vliv i na mezinárodní nauku a debatu.
Judicializace justiční politiky Evropským soudem pro lidská práva	Kosař David	PF MU	B Walters Kluwer	SR	Tento výsledek je vynikající, pokud jde o příspěvek ke znalostem v oblasti mezinárodního veřejného práva, zejména v oblasti mezinárodní ochrany lidských práv.
5.6. Political Science					
What Kind of Democracy?	Vráblíková, Kateřina	SOÚ AV ČR, v.v.i.	B Routledge	PP	Tato monografie i ve světovém kontextu zaplňuje tzv. bílé místo, zabývá se totiž nevolební politickou participací, klade si otázky, co je skutečnou

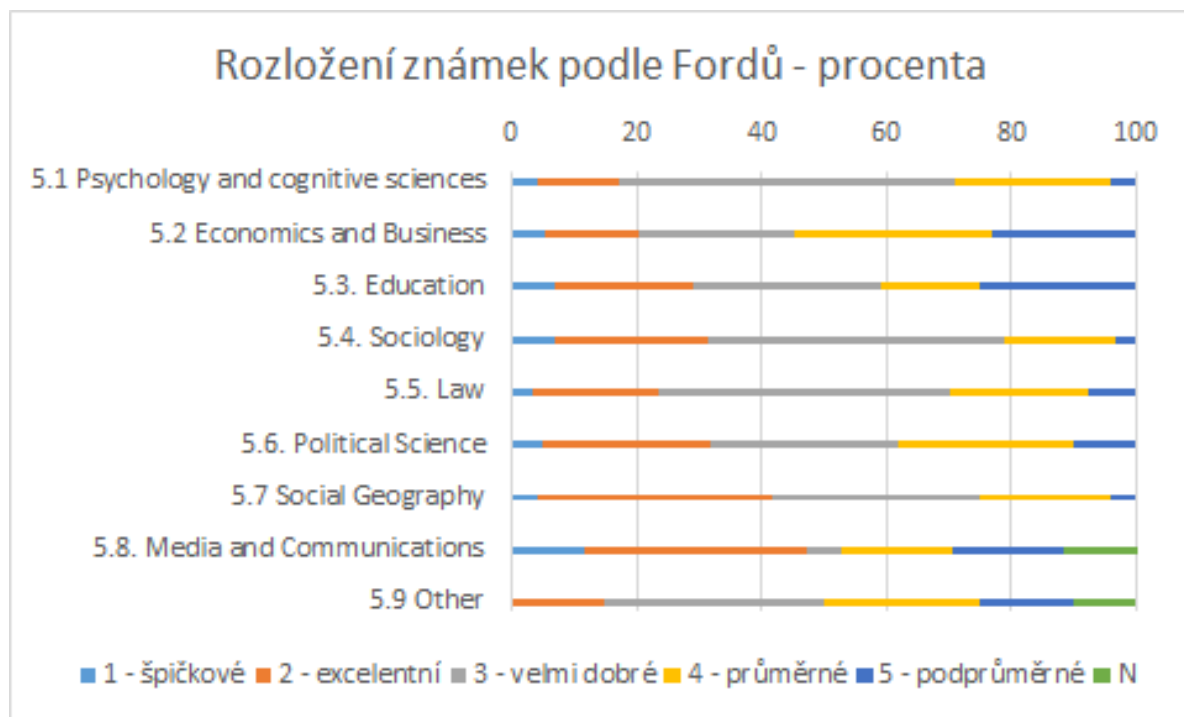
Participation, Inclusiveness and Contestation					příčinou toho, že se jednotlivé země v tomto ohledu odlišují. V monografii se objevují tradiční vysvětlení (občanské vzdělávání), ale dokáže je uchopit kriticky a nabízí řešení: záleží na struktuře demokracie a na přístupu k míře inkluзивity a míře soutěže.
The Czech Republic's approach to the EU 2030 climate and energy framework	Braun, Mats	Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.	J IF= 4,320	PP	V souladu s argumenty hodnotitelů lze konstatovat, že jde o příklad špičkového světového výzkumu, který přináší originální analýzu pozic ČR a zemí V-4 ke klimatické agendě a je přínosný pro další výzkum problematiky. Text vyšel v časopise Environmental Politics (Taylor & Francis) s IF 4,32. Jde o výsledek, který je z hlediska originality, významu a obtížnosti získání na špičkové světové úrovni (world-leading).
Russian Political War: Moving Beyond the Hybrid	Galeotti, Mark	Ústav mezinárodních vztahů, v.v.i.	B Routledge	PP	The monograph is published by Routledge, which is a leading international academic publishing house based in the UK. Since its publication in 2019 the book has a citation count higher than 30 according to Google Scholar, including citations in numerous high impact journals. The impact of the book measured in citations, allied with the important and ground-breaking research findings contained within it, the high quality of the scholarship, and the significance of the topic for today's international affairs, are all indicative of a publication which can be classified as a highly significant output for understanding the impact of Russian hybrid war strategies on global affairs today.
5.7. Social and Economic Geography					
Sustainability, Wellbeing and the Posthuman Turn	Smith, Thomas	MU FSS	B Palgrave	PP	Kniha byla publikována v prestižním zahraničním nakladatelství Palgrave McMillan a prošla tedy kvalitním recenzním řízením. Stručně, ale výstižně shrnuje současný stav poznání v oblasti našeho směřování (či nesměřování) k udržitelnému rozvoji. Jedná se zejména o problematiku cílů udržitelného rozvoje (sustainable development goals) a blízkým konceptům s tím souvisejícím. Věnuje se také problematičnosti měření rozvoje hrubým domácím produktem a diskutuje alternativy, zejména koncept well-being a happiness, včetně bhútánského přístupu "gross national happiness".
5.8. Media and Communicaton					
Crisis Reporters, Emotions, and Technology: An Ethnography	Kotišová, J.	FF UK	B Palgrave	PP	Metodologicky a empiricky originální monografie v mezinárodním vydavatelství (Palgrave). Předložená kniha je metodologicky originální a nastolením zkoumaného problému aktuálním dílem. Jedná se o odbornou monografii, v níž se odborný styl prolíná s beletrií, což je unikátní přístup, zejména v českém akademickém prostředí disciplíny mediálních studií.

Globalization of science: evidence from authors in academic journals by country of origin	Macháček, Vít;Srholec, Martin	NHÚ AV ČR	O	SR	Tento výsledek, prezentovaný formou interaktivní online aplikace, představuje unikátní formu srovnávací bibliometrické analýzy vědecké publikační produkce v globálním měřítku. Aplikace má úctyhodný datový záběr, pokrývající většinu zemí světa i vědeckých oborů, a dává tak uživatelům rozsáhlé možnosti vizualizace vědecké produktivity napříč jednotlivými státy, obory i roky.
---	-------------------------------	-----------	---	----	---

Podprůměrné výsledky

V roce 2021 bylo 13,3 % výsledků hodnocených jako podprůměrné (celkem 58). V roce 2020 to bylo 16,5 % a v roce 2019 14,2 %; podíl podprůměrných výsledků tedy zůstává víceméně stabilní.

Graf 6

Nejnižší podíl podprůměrných výsledků vykázal Ford Psychology, Sociology a Social and Economic Geography (4%) (viz Graf 6). Největší podíl podprůměrných výsledků byl naopak vykázán ve Fordu Education (25 %) a ve Fordu Economics and Business (23 %), vždy primárně v hodnocení podle kritéria společenské relevance (ve Fordu Economics and Business 82 % a ve Fordu Education 88 %). V těchto podoborech byl podobně vysoký podíl podprůměrných výsledků i v předešlém roce. Ve Fordu Economics and Business více než třetina a ve Fordu Education celá polovina podprůměrných výsledků nebyla ani zaslána vzdáleným hodnotitelům. Důvodem bylo nenaplnění definice výsledku výzkumu a vývoje, absentující odkaz na úložiště obsahující příslušný výsledek s bezplatným přístupem, anebo absentující zdůvodnění zvoleného kritéria hodnocení výsledku. V případě Fordu Economics and Business se na těchto výsledcích podílelo 11 výzkumných organizací, z toho 4 veřejné vysoké školy a jejich součásti, 3 soukromé vysoké školy, a 4 výzkumné organizace jiného typu. V případě Fordu Education byly přihlašovány jak veřejnými, tak soukromými vysokými školami, velký podíl z nich tvořily výsledky přihlášené Střediskem společných činností AV ČR, v.v.i. Vzhledem k tomu, že se jedná o servisní oddělení AV ČR, není jasné, z jakého důvodu opakovaně přihlašuje do hodnocení výsledky, které nenaplnějí definici výsledku vědy a vývoje podle Frascati Manuál.

V tomto roce bylo celkem ve všech Fordech 19 výsledků hodnocených jako podprůměrné samotným garantem, aniž by byly zasílány hodnotitelům tj. 32 % z podprůměrných výsledků; v loňském roce činil tento podíl 43 %. Důvodem pro podprůměrné hodnocení bylo zpravidla to, že chyběly podklady pro hodnocení výsledku (text nebyl přiložen, nebyl veřejně dostupný nebo nebyl přístupný celý). Dále se jednalo o výsledky, které neodpovídaly definici činnosti výzkumu a vývoje dle Frascati Manuál nebo definici druhu výsledku podle materiálů RVVI.

Jednalo se například o učební texty nebo o pouhé technické popisy (např. výsledek Multifunkční lávkový nosník chodníku k TMS, MS a MMS předložený Univerzitou obrany ve Fordu Other Social Sciences).

Hlavním důvodem nízkého hodnocení byla nedostačující vědecká kvalita výsledku. Instituce s málo rozvinutým výzkumným profilem (zpravidla soukromé nebo menší regionální vysoké školy, případně organizace, které se primárně nezaměřují na sociální vědy, jako je ČVUT nebo Univerzita obrany) předložily výsledky, které prokazují nedostatek orientace v oboru a celkově nízké standardy vědecké práce. Tyto výsledky jsou mnohdy publikované buďto v pochybných mezinárodních časopisech (např. „Dreams and reality church versus target groups“ v *Journal of Science and Theology*) nebo v časopisech publikovaných domovským pracovištěm (např. „From Murder To Miscegenation: Mark Twain's Nevada Newspaper Hoaxes“ v *American & British Studies Annual* vydávaný na Univerzitě Pardubice). V těchto případech je diskutabilní, zda texty prošly rigorózním recenzním řízením. V dalších případech se jedná o výzkumné zprávy v podobě monografií nebo o kapitoly v knihách, které mají spíše podobu stručné předmluvy.

Podobný problém lze ovšem sledovat i u zavedených institucí. Např. FF MU předložila k hodnocení publikace vydané domácím univerzitním vydavatelstvím Munipress, které jsou buďto spíše skripty pro studenty nebo kolekce již dříve vydaných článků bez další přidané hodnoty. Podobně UK – Husitská teologická fakulta předložila učební text, který nesplňuje standard národně uznatelné vědecké práce, jelikož se jedná o představení základního statistického nástroje („Testování statistických hypotéz metodou χ^2 v oblasti sociální práce“). V těchto případech texty neobsahují nové výzkumné poznatky.

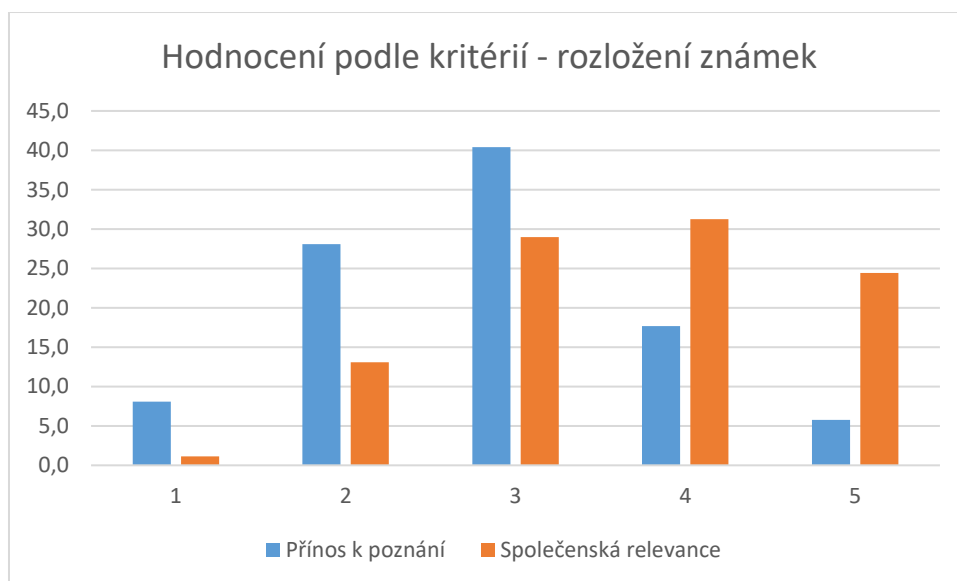
Ve Fordu Sociology posudky vytýkaly např. „neaktuální teoretický základ, nedostatek opory v empirické evidenci, interpretační povrchnost a nedůslednost a výkladovou nekonzistentnost“ (výsledek vytvořen na Ostravské univerzitě). V jiném případě se jednalo o krátký (pětistránkový) text, který působil spíše jako úvod širší publikace než jako samostatná vědecká kapitola. Přihlášeno bylo Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Sedm výsledků v různých Fordech nebylo z rozhodnutí garanta hodnoceno (známka „N“). Buďto nespádaly ani vzdáleně do daného Fordu, nebo nesplňovaly kritéria vědeckého výsledku, případně na nich organizace, která je vykazala, měla jen marginální podíl. V tomto lze pozorovat určitou nekonzistentnost v přístupu garantů: zatímco někteří takové výsledky hodnotili známkou 5, jiní je označili jako N – nehodnoceno.

Srovnání výsledků podle obou kritérií hodnocení

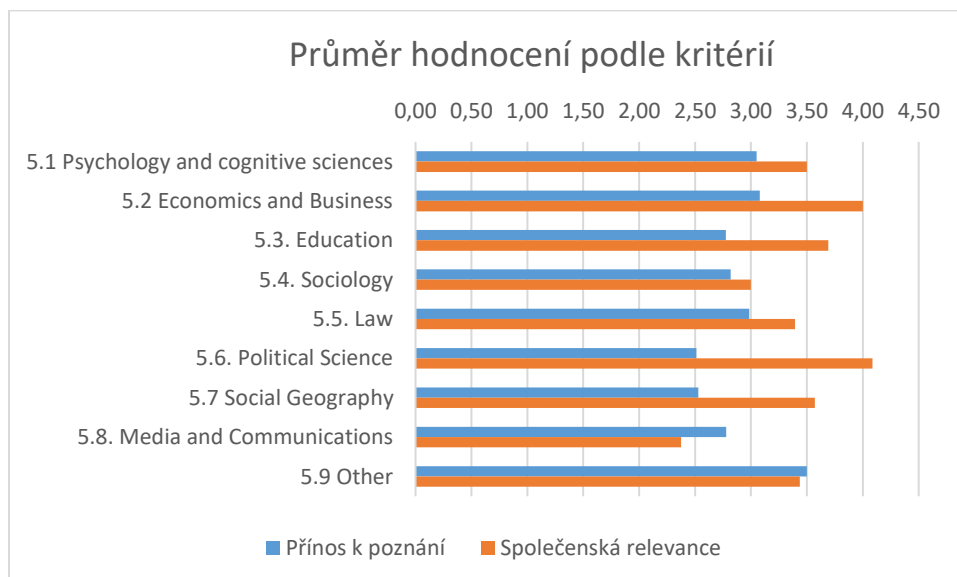
Podobně jako v předchozích letech dosahovaly výsledky hodnocené podle kritéria Přínos k poznání lepšího hodnocení než výsledky hodnocené podle kritéria Společenská relevance. Obecně bylo podle kritéria Společenské relevance přihlášeno méně výsledků (41 %). Výsledky hodnocené podle tohoto kritéria relevance vykazují opět neúměrně vysoký počet podprůměrných výsledků, podobně jako v předešlých letech (v tomto roce jich bylo 24 %, v předešlém roce 28 % a v roce 2019 23 % ze všech přihlášených v této kategorii, každoročně tedy u přibližně čtvrtiny výsledků přihlášených do hodnocení podle společenské relevance nelze reálně očekávat „uplatnění v oblastech veřejného zájmu“). Výstupy, které byly předloženy v kategorii přínosu poznání, opět zaznamenaly lepší výsledky, kdy nejhorší známku 5 obdrželo stejně jako loni pouze 6 % případů (viz Graf 7). Průměrné hodnocení podle kritéria přínosu k poznání činilo stejně jako v roce 2020 2,9 a podle kritéria společenské relevance 3,6 (v roce 2020 3,7).

Graf 7

U většiny Fordů bylo průměrné hodnocení podle společenské relevance horší než podle přínosu k poznání (viz Graf 8). To je částečně způsobeno nižší kvalitou výsledků zasílaných do hodnocení podle tohoto kritéria, ale také obtížností reálně prokázat společenskou relevanci v sociálních vědách (zejména 1-2 roky po publikování výsledku), špatným zařazením výsledků do kategorie hodnocení přihlašujícími organizacemi a nedostatečnou argumentací společenského významu výsledku v průvodním textu.

Graf 8

Ve Fordu Economics and Business byly do kategorie „průměrný“ či „podprůměrný“ zařazeny bezmála tři čtvrtiny (74,3 %) výsledků hodnocených podle společenské relevance. Ve Fordu Education obdrželo známku 5 nebo 4 celkem 52 % výsledku přihlášených k hodnocení v této kategorii. Ve Fordu Social and Economic Geography to byly čtyři ze sedmi výsledků hodnocených podle kritéria společenské relevance. To svědčí o nízké kvalitě výsledků předkládaných k hodnocení podle tohoto kritéria specificky v těchto podoborech.

Ve Fordu Law oproti tomu pokračoval trend kvalitativního posunu v zařazování výsledků do kategorií jednotlivými organizacemi. Je patrné, že organizace dokáží lépe než v minulosti zařadit výsledek do správné kategorie, resp. kategorie, kde je výsledek lépe hodnocen s ohledem na jeho kvalitu a obsah. Přesto i zde byly lépe hodnoceny výsledky přihlášené podle kritéria Přínosu k poznání. Ve Fordu Psychology bylo přihlášeno podle kritéria společenské relevance jen minimum výsledků; lze se domnívat, že je zde upřednostňován základní výzkum.

V této souvislosti stojí za úvahu, zde za špatné výsledky může v nějaké míře i definice stupňů, kdy vyšší známky jsou zřejmě velmi obtížně dosažitelné, pokud vůbec. Pro výzkumné organizace je pravděpodobně snazší identifikovat „kvalitní“ článek nebo kapitolu v monografii podle IF či SJR časopisu, případně vydavatele monografie. Hodnocení standardních kvalitních článků v mezinárodně uznávaných žurnálech a kapitol v monografiích vydaných prestižním vydavatelstvím pak obvykle konverguje ke známce 2. Hodnocení podle společenské relevance je hůře uchopitelné a výzkumné organizace k němu přiřazují různorodější výsledky. Přesto ale byly v hodnocení identifikovány i špičkové a excelentní výsledky hodnocené podle společenské relevance – například výsledek „Globalization of science: evidence from authors in academic journals by country of origin“, který je interaktivní online aplikací představující unikátní formu srovnávací bibliometrické analýzy vědecké publikační produkce v globálním měřítku (Ford Media and Communication); nebo výsledek Shedding the content: semantics of teaching burdened by didactic formalisms, který analyzuje rizika didaktického formalismu v procesu učení a navrhuje cesty, jak se jich vyvarovat.

Podíl bibliometrizovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení

Podíl bibliometrizovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení se lišil podle podborů. Úspěšnost bibliometrizovaných výsledků byla ve vzdáleném hodnocení rámcově vyšší než úspěšnost nebibliometrizovaných výsledků. Špičkové a excelentní výsledky se pak skládaly z valné části právě z bibliometrizovaných výsledků (článků publikovaných v dobře umístěných časopisech). Bibliometrizované výsledky byly zpravidla hodnoceny kritériem přínosu k poznání, což odpovídá tomu, že představují výstupy základního výzkumu.

Ve Fordu Economics and Business podíl bibliometrizovaných výsledků na všech hodnocených výsledcích činil 30 %, což je nárůst oproti minulému roku, kdy představoval 23 %. Z nich přes 68 % bylo hodnoceno dle kritéria přínosu k poznání. Úspěšnost těchto výsledků je výrazná, 72,7 % výsledků je nadprůměrných a polovina dokonce špičkových, resp. vynikajících. Mezi bibliometrizovanými výsledky se objevuje toliko jediný podprůměrný výsledek. Ve Fordu Psychology byla většina přihlášených výsledků bibliometrizovaných (jen osm z celkových 24 výsledků nebyly články v časopisech zařazených do databáze WOS). Nebibliometrizované výsledky zde také dosahovaly horších výsledků – šest z nich pouze známku 4. Ve Fordu Social and Economic Geography představovaly bibliometrizované výsledky 42 % nominací. Všechny až na jedne byly hodnoceny podle kritéria přínosu k poznání; v rámci tohoto kritéria byly v tomto Fordu všechny vysoce hodnocené a nadprůměrné výstupy bibliometrizované. V těchto třech Fordech se kvalitní vědecká produkce zaměřuje na publikování bibliometrizovaných výsledků a hodnocení M1 to odráží.

Ve Fordu Media and Communication byly ale naopak jen dva výsledky ze 17 bibliometrizované, což znamená, že zde modul M1 slouží primárně pro nebibliometrizovatelné výsledky. Oba získaly hodnocení 2. Podobně ve Fordu Other Social Sciences nebyl žádný bibliometrizovaný výsledek.

Ford Sociology se pohybuje na pomezí těchto dvou modelů. Do hodnocení M1 zde bylo v roce 2021 přihlášeno 30 % bibliometrizovaných výsledků. Podíl bibliometrizovaných výsledků byl vysoký zejména mezi výsledky hodnocenými jako špičkové (2 ze 4) a excelentní (6 ze 13). Mezi výsledky hodnocenými známkou 3 až 5 jich bylo jen 9 z 39. Bibliometrizované výsledky

tedy byly hodnoceny o trochu lépe než jiné typy výsledků. Přesto ale hodnocení M1 nekopíruje výsledky hodnocení podle M2, jelikož hodnotitelé při udělování známky přihlíželi i k obsahu a kvalitativním přínosům článku a k jeho ohlasům, které také hodnotili kvalitativně. Zároveň i knihy a kapitoly v knihách, tj. nebibliometrizované výsledky, měly v tomto Fordu značnou úspěšnost při získávání známky 1 a 2.

Hodnotitelé ve svých posudcích obecně ve značné míře přihlíželi k prestiži a umístění časopisů, ve kterých byly bibliometrizované výsledky publikovány. Je zřejmé, že se jedná o jednoduché a dobře dostupné měřítko kvality vědeckého výstupu. Při hodnocení ale nebylo hlavním kritériem. Prestiž a vysoký IF časopisu nezaručovaly vynikající hodnocení: i články v časopisech s relativně vysokým impakt faktorem dosahovaly „pouze“ známky 3, tedy hodnocení „velmi dobrý“ (příkladem je článek „Variations on anchoring: Sequential anchoring revisited“ v rámci Fordu Psychology, publikovaný v časopise Judgment and Decision Making s impakt faktorem za rok 2018 v hodnotě 2,5); nebo známky 4, tedy hodnocení „průměrný“ (příkladem je článek „Cognitive behavioral therapy in pharmacoresistant obsessive-compulsive disorder“ publikovaný v časopise European Psychiatry s IF 4,348). U tohoto článku jeden z hodnotitelů poukázal na to, že „výsledek nelze označit za klinickou zkoušku (což je ovšem sekce časopisu, v níž to bylo publikováno). Chybí jakákoliv kontrolní skupina nebo kontrolní postup (odložení terapie nebo periody s intervencí a bez ní). Příspěvek lze snad označit za skupinovou kazuistiku. Každopádně o efektu psychoterapie lze z tohoto designu činit minimální závěry. (...) Výsledek byl publikován v pay-per-publish časopise, což samo o sobě dnes nic negativního neznamena, nicméně úroveň tohoto časopisu je zjevně problematická.“ Vzdálené hodnocení tedy dobře plní funkci kontroly skutečné obsahové kvality výsledku, na rozdíl od kvantitativní analýzy v Modulu 2. Zároveň ale někteří garanti vyjadřují obavu, že přístup vykazování bibliometrizovaných výsledků v rámci Modulu 1 (tj. vzdáleného hodnocení) může být považován za sporný, neboť je dvakrát bonifikováno totéž.

Práce hodnotitelů

Podobně jako v předešlém roce přetrvává problém s (ne)responzivitou některých hodnotitelů, kdy žádným způsobem nereagují na výzvu k hodnocení. U značné části výsledků hodnotitelé na přidělení výsledku ani v prodlouženém termínu nereagovali a bylo tak nezbytné nominovat další hodnotitele, u některých výsledků opakovaně. V dalších případech sice někteří hodnotitelé potvrdili, že výsledky ohodnotí, ale poté se tak nestalo. Opětovně tím docházelo ke koncentraci hodnocení u skupiny spolehlivých a rychle reagujících hodnotitelů, zatímco řada hodnotitelů figurujících v databázi zůstala z uvedeného důvodu nevyužita. Někteří hodnotitelé nezpracovali ani jeden posudek, i když byli osloveni ve vyšších jednotkách případů. Tyto hodnotitele bude nutné z databáze vyřadit a zařadit hodnotitele nové. Bylo by žádoucí, aby byla před započítáním procesu vzdáleného hodnocení u hodnotitelů ověřena jejich ochota a připravenost spolupracovat, a hodnotitelé by pak deklarovanou ochotu vnímali jako určitý závazek. Podle počtu odmítnutých a propadlých hodnocení panovala nejhorší situace ve Fordech Psychology, Law a Sociology, kde nebylo výjimkou sedm až osm oslovených hodnotitelů pro jeden výsledek.

Problém je také s oborovou příslušností hodnotitelů. Organizace totiž přihlašují výsledky nerovnoměrně podle jednotlivých podoborů, což pak vede k nedostatku hodnotitelů v určitých oborech a naopak k nadbytku hodnotitelů v jiných. Důsledkem toho je, že hodnotitelé velmi často odmítají hodnocení zpracovat s poukazem na to, že nejsou odborníky v daném vědním oboru. V úzce specializovaných oblastech je většina hodnotitelů přicházejících v úvahu podjatých. Zejména bylo obtížné získat hodnotitele na výsledky, které vycházejí ze spolupráce řady zainteresovaných pracovišť (např. „Česká digitální knihovna“). V takovém případě je téměř nemožné najít hodnotitele, který není ve střetu zájmů. V tomto směru by bylo vhodné databázi hodnotitelů značně rozšířit a vyvážit z hlediska příslušnosti hodnotitelů k jednotlivým oborům a specializacím. Garanti hojně využívali možnost přidávat do databáze nové

hodnotitele, které sami vyhledávali a oslovovali. Zároveň také často využívali hodnotitele z jiných Fordů i jiných vědních oblastí.

Problémy a otázky

Kalibrace hodnotitelů:

Oproti minulým letům se zlepšila, ačkoli se stále objevují výsledky s velmi rozdílným hodnocením ze strany dvou hodnotitelů. Jedná se ale většinou o případy, kdy je výstup jedním z hodnotitelů hodnocen velmi nízko na základě formálních nedostatků (např. špatná afiliace). Zpravidla jde o výsledky s určitými vážnými, ale nepřiliš viditelnými nedostatky, které může hodnotitel snadno přehlédnout. Příkladem je výsledek „Information: studies in information science and ethics with regard to the users with visual impairment“, který získal výslednou známku 5 kvůli tomu, že je pouze kompilací/překladem dříve vyšlých studií. Zatímco jedna hodnotitelka si toho všimla a udělila známku 5, druhý hodnotitel nikoli a hodnotil známkou 3.

Zdá se, že panují rozdíly v „přísnosti“ hodnotitelů mezi různými Subfordy. Například v Subfordech *Information science (social aspects)* a *Library science* v rámci Fordu Media and Communications nebo v subfordu *Ethnology, Anthropology* v rámci Fordu Sociology jsou hodnotitelé obvykle benevolentnější než v ostatních Subfordech. To je zřejmě dáno menší mírou mezinárodního srovnání v těchto Subfordech.

Kvalita podkladů pro hodnocení dodávaných VO:

Případy, kdy úložiště aplikace neposkytovala dostatečné podklady k provedení hodnocení, byly méně časté než v minulých letech. Ve Fordu Economics and Business v jednom případě výzkumná organizace poskytla odkaz na úložiště, v němž nebyl výsledek bezplatně přístupný, což je oproti předchozímu období pozitivní posun. Podobně ve Fordu Law nebyl přiložen text výsledku „Lidská práva existují objektivně“. V úložišti byl zmíněn pouze odkaz na webovou stránku AV. Ta však vyžaduje přihlášení pomocí hesla, kterým hodnotitel ani garant nedisponují. Výsledek byl proto hodnocen jako podprůměrný.

Značný problém představovaly výsledky aplikovaného výzkumu dodávané jako odkaz na webovou aplikaci, zejména výsledky nahlášené Knihovnou Akademie věd: „INDIHU Mind: virtuální znalostní báze“ a „Česká digitální knihovna“. Hodnotitelé se tázali po dalších vysvětlujících dokumentech, závěrečných zprávách atd. V případě INDIHU Mind hodnotitel několik týdnů čekal na přístup k aplikaci, neboť ta zrovna procházela upgradem. Navrhujeme, aby byl stanoven jednotný postup pro hodnocení aplikací či databází, které nejsou veřejně dostupné a jejichž hodnocení vyžaduje individuální zpřístupnění ze strany VO.

Odůvodnění významu výsledku ze strany výzkumných organizací:

Většina předložených výsledků i v letošním kole hodnocení trpěla nedostatečným respektive nekvalitním odůvodněním předložení výsledku ze strany předkládajících organizací. Jen u minima předkladů jsou zdokumentovány konkrétní nebo alespoň očekávané dopady, případně není dostatečně odůvodněn přínos poznání či společenská relevance. Většina textů v odůvodnění do velké míry redundantně a zbytečně opakuje shrnutí samotného vědeckého obsahu publikace, který je však hodnotitelům automaticky k dispozici ve formě abstraktu publikace samotné. Až na výjimky předkládající organizace také nevyjasňují přínos jejich vlastní organizace v případě kolektivních výsledků více organizací. Oba nedostatky velmi stěžují práci hodnotitelů i panelu, snižují vyváženost hodnocení a v průměru spíše snižují výslednou známku, ke škodě samotných předkladatelů.

Výběr kritéria hodnocení ze strany VO:

Ve většině Fordů převažoval výběr kritéria „přínos k poznání“, což pravděpodobně odráží to, že se jedná o „méně komplikované“ kritérium (společenská relevance se obtížněji prokazuje a může být sporná). V ojedinělých případech bylo kritérium hodnocení zvoleno chybně. Např. ve Fordu Sociology byl výsledek „Konstrukce hliněné podlahy“ pravděpodobně chybně přihlášen do hodnocení podle kritéria Přínos k poznání a kvůli tomu získal horší známku, než by nejspíše získal při hodnocení podle Společenské relevance. Podobně ve Fordu Media and Communication byl identifikován rozpor v případě výsledku „Dějiny veřejných lidových knihoven v českých zemích“, který byl nominován za společenskou relevanci, ačkoliv se jednalo o velmi tradiční chronologický historiografický text bez zřetelné relevance pro současnou společnost. Od hodnotitelů získal na základě tohoto kritéria známky 3 a 4 a výslednou známku 4. Ve Fordu Law bylo pozorováno zlepšení adekvátnosti přiřazování výsledků jednotlivým kritériím hodnocení oproti minulým letům. Pouze v několika málo případech se stalo, že byl zařazen ve zcela nesprávné kategorii, což vedlo k jeho hodnocení jako podprůměrného (viz výsledek „Dějiny Právnické fakulty Masarykovy univerzity 1919-2019. Díl 1, 1919-1989“ a výsledek „Legal Framework for Civil Society in The Czech Republic“).

Přihlašování jednoho výsledku dvěma VO:

V případě přihlášení stejného výsledku dvěma organizacemi zpravidla byl výsledek hodnocen jen jednou a následně garant posoudil podíl přihlašující organizace na výsledku. Ve Fordu Sociology byl jeden výsledek ("Takové normální rodinné historky". Obrazy migrace a migrující obrazy v rodinné paměti) byl do hodnocení přihlášen dvakrát, pokaždé jinou VO, navíc pokaždé podle odlišného kritéria hodnocení. Proto byl tento výsledek hodnocen dvakrát (dvojitou hodnotitelů) a obdržel dvě různé známky, jelikož ačkoliv se jednalo o vědecky velmi kvalitní výsledek, jeho společenská relevance nebyla úplně zřejmá. Ve Fordu Economics and Business ve třech případech nebyly výsledky vůbec hodnoceny a nebyla jim udělena finální známka, neboť se jednalo o výsledky, které již byly k hodnocení dle totožného kritéria předloženy jinými výzkumnými organizacemi v loňském roce. Ve Fordu Law u dvou výsledků byly hodnotiteli identifikovány pochybnosti, jak správně vykazovat výsledky, které již dříve byly částečně publikovány nebo byly publikovány v jiném jazyce. U výsledku „The Strasbourg Court and Domestic Judicial Politics“ hodnotitel poukazuje na shodu s dřívější (ve výsledku uvedenou) publikací a u výsledku „Artificial Legal Entities: Essays on Legal Agency and Liability“ je poukazováno na to, že existuje i česká verze tohoto výsledku a není zřejmé, zda již nebyla hodnocena. Mělo by být do budoucna vyjasněno, jak v těchto případech postupovat.

Pokusy o přilepšení či podvod:

Pokusy o podvod či získání neoprávněné výhody nebyly zaznamenány. Pouze ve Fordu Economics and Business v případě výsledku „Minimum wage and young workers: UK evidence“ (Vysoká škola PRIGO, z.ú) jeden z hodnotitelů poukázal na skutečnost, že výsledek představuje „pouhý několikastránkový výtah z jiných Open Access publikací těch samých autorů (v jednom případě pak ještě dalšího, v nyní hodnoceném výsledku neuváděného autora). V tomto směru by bylo žádoucí prověřit, zda výsledek nebyl vložen do SKV duplicitně.“ Bylo proto ověřeno, že dotčené podkladové články nebyly k hodnocení v modulu M1 předloženy, nicméně se objevují na seznamu výsledků pro hodnocení v modulu M2. Výsledek obdržel hodnocení 4.

Jistý pokus o přilepšení lze spatřovat v tom, že výzkumná organizace (výsledek „Maternal education and childhood immunization in Turkey“ ve Fordu Other Social Sciences) předložila výsledek od svého pracovníka, který má afiliace na čtyři pracoviště, tři z nich v zahraničí (UK, Německo, Slovensko). Není tudíž jednoznačné, v rámci kterého pracoviště byl výzkum, jehož výsledek byl předložen, realizován.

Fungování aplikace SKV:

Fungování aplikace SKV se celkově zlepšilo.

Náměty na zlepšení:

- v souboru s generovanými výsledky uvádět i sloupec, zda jde o výsledek v kategorii přínos k poznání, nebo společenská relevance (bylo požadováno již v loňské zprávě, ale podnět zůstal bez odezvy),
- doplnit do přehledu výsledků více možností filtrování, např. podle výsledné známky nebo podle druhu výsledku, zejména odlišit bibliometrizované výsledky od nebibliometrizovaných;
- připravit výstupy v Excelu na základě aplikace tak, aby je bylo možné využít již pro přípravu závěrečné zprávy.

Summary

In 2021, Panel 5 Social Sciences evaluated a total of 445 results submitted by research organizations in 2020. This is 45 more than in the previous year, ie a 10% increase in the number of submitted results. The average rating of the results for the whole Panel 5 Social Sciences was 3.16. The average evaluation for the whole panel does not differ significantly from the results of last year's evaluation. As in 2021, the results evaluated according to the criterion of contribution to knowledge reached an average rating of 2.9 and according to the criterion of social relevance 3.6 (in 2020 it was 3.7).

The ratio of world-leading results nominated this year was similar to the previous year (5% of the evaluated results). In terms of excellent results, there was a further increase this year to 22% (from 13.8% in 2019 and 18% in 2020) Results rated as world leading were in 11 of the 20 cases bibliometrized - articles published in prestigious journals falling under Q1, exceptionally Q2. World leading monographs were published in English by prestigious foreign publishers (Palgrave, Routledge, Springer), with the exception of Ford Law, where Czech results prevailed. In the vast majority of cases, these were results evaluated according to the criterion of contribution to knowledge.

The share of below-average results remains more or less stable: in 2021 it was 13.3% of nominated results, in 2020 it was 16.5% and in 2019 14.2%. The largest share of below-average results was reported in Ford Education (25%) and Ford Economics and Business (23%), always primarily in the evaluation according to the criterion of social relevance. In addition to the insufficient scientific quality of the result, the reason for the evaluation as "below average" this year was also relatively often failure to meet the definition of research and development results, absent reference to the repository containing the relevant result with free access, or absent justification of the selected result evaluation criterion.

As in previous years, the results evaluated according to the Contribution to Knowledge criterion achieved a better evaluation than the results evaluated according to the Social Relevance criterion. In general, fewer results (41%) were nominated for evaluation according to the Social Relevance criterion. For approximately a quarter of the results entered in the evaluation according to social relevance, no "application in areas of public interest" can be realistically expected at all. This is partly due to the low quality of the results sent to the evaluation according to this criterion, but also to the difficulty of actually demonstrating social relevance in the social sciences, inadequate choice of the evaluation criterion by research organizations and insufficient argumentation of the social significance of the result in the accompanying text. Evaluation according to social relevance is harder to grasp and research organizations nominate results that are more diverse for evaluation according to this criterion.

The success of bibliometrized results in the peer evaluation was generally higher than the success of non-bibliometrized results. However, the share of bibliometrized results nominated to the evaluation varied according to subfields. In their reviews, the evaluators generally took into account the prestige of the journals in which the results were published. However, this was not the main criterion, the prestige and high Impact Factor of the journal did not guarantee excellent evaluation. Bibliometrized results prevailed and were successful in evaluation according to the criterion of contribution to knowledge, which represents basic research.

The problem with the (non) responsiveness of some evaluators remains. Some evaluators did not prepare a single review, although they were addressed in higher units of cases. Compared to previous years, the calibration of evaluators has improved, although results with very different evaluations still appear. However, these were mostly cases where the result was evaluated very low by one of the evaluators based on formal shortcomings that the other evaluator did not detect. Most of the nominated results in this year's evaluation round suffered from insufficient or poor justification of the nomination of the result by the research organizations. With a few exceptions, the organizations also did not clarify the contribution of their own organization to the collective results.